

gyári munkások bérei körülbelül 8%-kal, az üveggyáriakéi 3%-kal emelkedtek.

Az osztrák iparnak terhet nem annyira a bérek, mint inkább a szociális terhek képezik, amelyek következő tételekből állanak:

Szociális terhek megnevezése	A bérösszeg 1/10-ében
betegségi és munkanélküliségi biztosítás, munkaközvetítési és munkaskamarajá- rulék	12·9
balesetbiztosítás	3·0
szabadságok által a munkaadóra há- ramló terhek	2·5
betegségi segély	1·0
alkalmazottak biztosítása	3·1
végkielégítések	1·0
összesen	23·5

Megjegyzendő azonban, hogy ez a megterhelés 48 munkaórás hétre esik, míg a háború előtt Ausztriában a jóval alacsonyabb szociális terhek 60 munkaórás hetét terhelték.

Az egész szociális biztosítás, évenként csak egymillió munkást véve alapul, 196·5 millió sillinget tesz ki, amely összeg az agkori és rokkantsági biztosítás érvénybelépte után 272 millióra fog emelkedni, minélfogva a gyártmányok végső megterhelése körülbelül 40 százalékot fog elérni. Ezek után nyilvánvaló, hogy az osztrák ipar kellő érvényesülésének és versenyképességének fő akadályát a túlzott szociális terhek képezik.

A tengerentúli *kivándorlás* 1927-ben az előző évi 3.895-ről 5.339 főre emelkedett, ebből 1.166 a kivándorlók családtagjaira, illetve hozzátartozóira esett. A kivándorlók közül 3.669 férfi és 1.670 nő volt. A kivándorlás általában, mint egyéb orszá-

gokban is, az Amerikai Egyesült Államok megszo-
rító rendelkezései következtében arrafelé csak szűk
keretekben mozgott és inkább Kanada (1.396 ki-
vándorló), Argentina (1.100), valamint csekélyebb
mértékben Brazília (945) felé irányult. Az Ame-
rikai Egyesült Államokba kivándoroltak száma
az előző évvel szemben 629-ről 1.020-ra emelke-
dett. Egyéb országokba 878 személy vándorolt ki.

Az állandóan Ausztriában élő *magyar* állampolgárok számáról megbízható adatok nem állnak rendelkezésre, mivel konzuli anyakönyvi nyilvántartás nincs. Az osztrák statisztika szerint az Ausztriában élő magyar állampolgárok száma 34—40 ezer között váltakozik, ezekből csaknem 21.000 Bécsben, kb. 10.000 pedig a nyugatmagyarországi részben lakik. Alsó-Ausztriában az utolsó népszámlálás adatai szerint 2.335 magyar lakott, akik közül 1.891 magyar állampolgár volt. Bevándorlásról a jelenleg fennálló megnevezések következtében csak csekély mértékben lehet szó és 1927-ben is kevesen vándoroltak be.

Az Ausztriában, főleg Bécsben élő magyar állampolgárok foglalkozása igen különböző; vannak köztük napszámosok, kis- és nagyiparosok, kis- és nagykereskedők, orvosok, fogorvosok, színészek, zeneszerzők, újságírók, bank- és egyéb magánhivatalnokok, kereskedősegédek, földbirtokosok, magánzók és nyugdíjasok, továbbá úgy a jelenlegi Magyarországból, mint az elszakított területekről származó főiskolai hallgatók.

Az Ausztriában élő magyarok néhány földbirtokost, nagyiparost és nagykereskedőt, vagy jól kereső szabad foglalkozású egyént kivéve túlnyomó részben a kisiparos- és középosztályhoz tartozván átlag szerény vagyoni viszonyok között élnek.

© IRODALMI SZEMLE ©

Könyvismertetések.

Chronique de livres.

Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam XXXIV. 1926.

Annuaire Statistique Hongrois. Nouveau cours, Année XXXIV, 1926.

Kiadja: a M. kir. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 343 lap.

Publication de l'Office central royal, hongrois de Statistique. Budapest, 343 pages.

Résumé. L'Annuaire Statistique Hongrois, que depuis la guerre l'Office central de statistique ne put publier que dans des volumes comprenant plusieurs années, vient, la première

fois depuis 1915, de paraître sous sa forme d'autrefois: il n'embrasse que l'année 1926. Une innovation est qu'on y présente aussi les principaux chiffres de 1927, par quoi il est devenu encore plus utilisable, ainsi que des tableaux contenant des données internationales importantes et offrant une nette vue d'ensemble, lesquels ont été puisés aux publications étrangères les plus authentiques. Naturellement, on y trouve aussi des comparaisons relatives aux années précédentes.

A M. kir. Központi Statisztikai Hivatal szerkesztésében és kiadásában a Magyar Statisztikai Évkönyv 1926. évről szóló kötete most hagyta el a sajtót.

A Központi Statisztikai Hivatal, munkarendjének a világháború által okozott megzavarása következtében, 1916-tól kezdve kénytelen volt összevont Évkönyveket kiadni, amelyek több év anyagát tartalmazták. A most megjelent XXXIV. évfolyammal a Hivatal visszatérhetett a régi rendszerhez. Az 1926. évi kötet csak egy évet ölel fel s csaknem olyan terjedelmű, mint az előző, három év anyagát egybefoglaló kötet. Természetesen az új Évkönyv is tartalmaz az előző évek adataival való összehasonlításokat, többnyire az 1924. évig visszatekintően. Az „Ipar és kereskedelem“, továbbá a „Pénz és hitel“ fejezetek az előző folyam befejezése után feldolgozott 1925. s részben 1924. évi adatokat új anyagként közlik. Az előző évfolyamokból kényszerűségből kimaradt táblázatok is kevés kivétellel újra felvették és visszatekintő adatokkal egészítették ki.

Újítás az Évkönyvben, hogy függelék képen az 1927. év több főeredménye is helyet kapott, ami kétségkívül növeli a mostani évfolyam használhatóságát.

Az Évkönyv továbbá még egy értékes résszel bővült: a legfontosabb nemzetközi adatok táblázataival. A nemzetközi adatokat, könnyen áttekinthető alakban, a legautentikusabb külföldi források alapján állította össze a Statisztikai Hivatal. Ezek az adatok a világ gazdasági és népességi viszonyait tárják elő s tanulságos összehasonlításokra nyújtanak módot a hazai és külföldi adatok között, ami országunk mai helyzetében fokozott jelentőségű.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének Évkönyve 1926—1927.

Annuaire de l'Association Nationale des Usines sidérurgiques et des Ateliers de construction mécanique de Hongrie 1926—1927.

Budapest, 320. l. — pages.

Résumé. L'Annuaire, considérablement augmenté, donne un tableau complet de la situation des usines sidérurgiques et ateliers de construction mécanique de la Hongrie, et des questions économiques et sociales s'y rattachant. Les chapitres consacrés aux plus importants problèmes actuels de la production industrielle: la rationalisation et la concentration, offrent un intérêt particulier, ainsi que le tableau historique des principaux établissements.

*

A háború utáni közgazdasági és statisztikai irodalmunkat egyre több értékes termékkel gyarapítják a különböző érdekképviselői szervek által publikált évi jelentések és évkönyvek, melyek általában

nemcsak az illető szervezetek működéséről számolnak be, hanem a kebelükben tömörült termelési ágak helyzetét is részletesen ismertetik. És bár a helyzetkép vázolásánál néha túlságosan érvényesülnek a szubjektív nézőpontok, nem lehet tagadni, hogy a gazdasági élet egy-egy területrézének éles megvilágításával úgy tudományos, mint gyakorlati szempontból értékes munkát végeznek. Ezeknek a kiadványoknak értéke gyakran nem is a részletező statisztikai anyag összegyűjtésében, avagy a segítségével végzett ismertetésben fekszik, hanem azoknak az aktuális problémáknak felvetésében és boncolásában, azokban a javaslatokban, melyek az illető termelési ágak helyzetével és jövő fejlődésével függenek össze.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének legújabb évkönyvét, mely módosított formában és kibővített tartalommal jelent meg, anyagának gazdagsága mellett főleg az a sokoldalúság jellemzi, mellyel a magyar vas- és gépipar helyzete s a vele összefüggő gazdasági és szociális kérdések megvilágítást nyernek. Bár kétségtelen hiánya, hogy a termelési egységekre, azok kapacitására és produkciójára vonatkozólag megfelelő statisztikai adatok híján nem tájékoztat, (amire az a felhozott indok sem lehet mentség, hogy a hivatalos adatgyűjtés eredményei még nem publikáltak, hiszen az egyesületnek e nélkül is módjában volna a fontosabb kérdésekre nézve legalább tájékoztató adatokat tagjaitól beszerezni), egyéb vonatkozásban, mint: a gépgyárak foglalkoztatottságának mértéke, a munkabérek és a tisztviselőkérdés, a vállalatok jövedelmezősége, a gépipari termelés szerepe a külkereskedelmi forgalomban, stb. olyan részletes és hű képét nyújtja a gépipar helyzetének az egész gazdasági élet keretébe illesztve, mely a legszigorúbb kritikát is kiállja. E részben az évkönyv néhány igen érdekes nemzetközi statisztikai kimutatást is közöl, melyeket grafikus úton is igyekszik szemléltetővé tenni. Csak elismerés illetheti az évkönyv szerkesztőségét, hogy a magyar viszonyok megítéléséhez nemzetközi perspektívába való beállítás által új nézőpontot akart teremteni. A grafikus ábrázolás módjának megválasztása és technikai kivitele ugyan még kívánnivalót hagy hátra (néhol a grafikon túltömöttsége nehézkessé, máshol a kevésbé elütő árnyalatok egymás mellé helyezése elmosódottá teszi az ábrázolást), reméljük azonban, hogy az idők folyamán ez a rész is teljesen eléri a kiadvány magas színvonalát.

Részletesen foglalkozik az évkönyv a gépgyárak teljesítő- és versenyképességének növelésére alkalmas intézkedésekkel s az eladási lehetőségek fejlesztésének kérdésével. Különösen sikerült és értékes résznek tartjuk az évkönyvnek azokat a fejezeteit, melyeket a gyáripari termelés legfontosabb aktuális problémáinak: a racionalizálásnak és a